

ATILIM ÜNİVERSİTESİ | GSTMF
MİMARLIK BÖLÜMÜ
[MMR 302]
MİMARİ TASARIM IV
2024-2025 GÜZ DÖNEMİ

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Yürütücüler:
Hasan Özbay, Mehmet Soylu, Melike Atıcı

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Konu

2024-25 Güz dönemi için MMR 302 Mimari Tasarım IV dersinin tasarım konusu SOSYAL KONUT olarak belirlenmiştir. ‘Sosyal konut’ kavramı mimarlık disiplininin hem en güncel hem de en çok tartışılan konularından biridir. Kırsal alanlardan sanayileşen kentlere göç eden işçi kalabalıklarına sağlıklı koşullarda barınma alternatifleri oluşturmak için başlayan konut mimarlığına yönelik arayışlar yaklaşık iki yüzyıldır evrilerek sürmektedir. Bu süreç boyunca, farklı coğrafyalarda ve farklı kentleşme pratikleri içinde, işçi sınıfları/ alt gelir grupları/ düzensiz gelir sahipleri için çeşitli sosyal konut çözümleri geliştirilmiştir. Ülkemizde, ‘sosyal konut’ tartışmalarının yükselmesi 1960 sonrasında, özellikle büyük kentlerde gecekonduların yaygınlaşmasına karşı çözüm arayışları doğrultusunda gerçekleşmiştir. 1961 Anayasası ile devletin sorumluluklarından biri olarak tanımlanan konut hakkı, her vatandaşın sağlıklı yaşam sürdürebileceği minimum barınma koşullarının sağlanması gerekliliğini belirtmiştir. Bu doğrultuda, gecekonduların sunduğu enformel, sağlıklı ve altyapısız yaşam koşullarına çözüm olarak kiralık konut, nüve (çekirdek) konut, kooperatif konut, lojman gibi alternatifler geliştirilmiştir. Tüm bu alternatifler, baskın konut üretim pratiği olmaktan uzak kalmış olsalar da, Türkiye konut tarihinin özel deneyimleri olmuştur ve bugün hâlâ konut üretim yöntemlerine dair değerlendirmelere/ yeniden yorumlamalara açıktır. Bugünün, TOKİ (Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı) eliyle üretilen tek-tip konut projelerinin sunduğu kentsel ve mimari mekân ve dolayısıyla sosyal çevre, sosyal konut tanımının çok uzağına düşmektedir. Bu dönem, Mimari Tasarım Stüdyosu IV kapsamında, tüm bu deneyimi eleştirel bir şekilde değerlendirerek ve ‘sosyal konut’ kavramı üzerine dünyada geliştirilen yeni tartışmaları irdeleyerek özgün yaklaşımlar geliştirmek amaçlanmıştır. Eskişehir’de, Porsuk Çayı’na komşu bir alanda gerçekleştirilen çalışmalar ile, ‘sosyal konut’un yere özgü nitelikler göz önünde bulundurularak yeniden ele alınması hedeflenmiştir.

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında Yer

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Tugay Gümüş

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

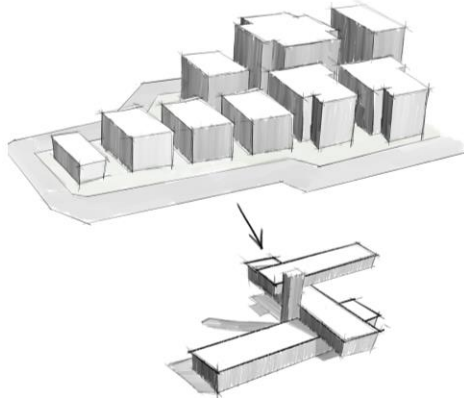
Tugay Gümüş

Proje Raporu

Proje kısa bir şekilde açıklanacak olsaydı, "Mevcut düzene farklı bir bakış açısıyla yaklaşmak " denebilir.

Eskişehir'in Osmangazi mahallesinde bulunacak bu sosyal konut projesi, içerisinde barınmanın yanı sıra çeşitli sosyal olanaklar için kamusal işlevler de barındıracak. Toplamda yaklaşık 8500 metrekare olacak bu yapı içerisinde çeşitli tipte konutlar bulunduracak.

Büyük ölçekte düşünüldüğünde şehrin planlamasının halihazırdaki haline saygıyla yaklaşan, ancak aynı zamanda bu planlamaya yeni öneriler sunan bir proje olarak tasarlanmakta. Osmangazi mahallesi ölçeğinde düşünülecek olursa da insan demografisi göz önünde bulundurularak tipler ona göre şekillenecek.

Mevcut durumdan ne şekilde ilerleneceğini gösteren eskiz

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Tugay Gümüş

DOĞU CEPHESİ 1/500

KUZEY CEPHESİ 1/500

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Tugay Gümüş

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Beren Baysal

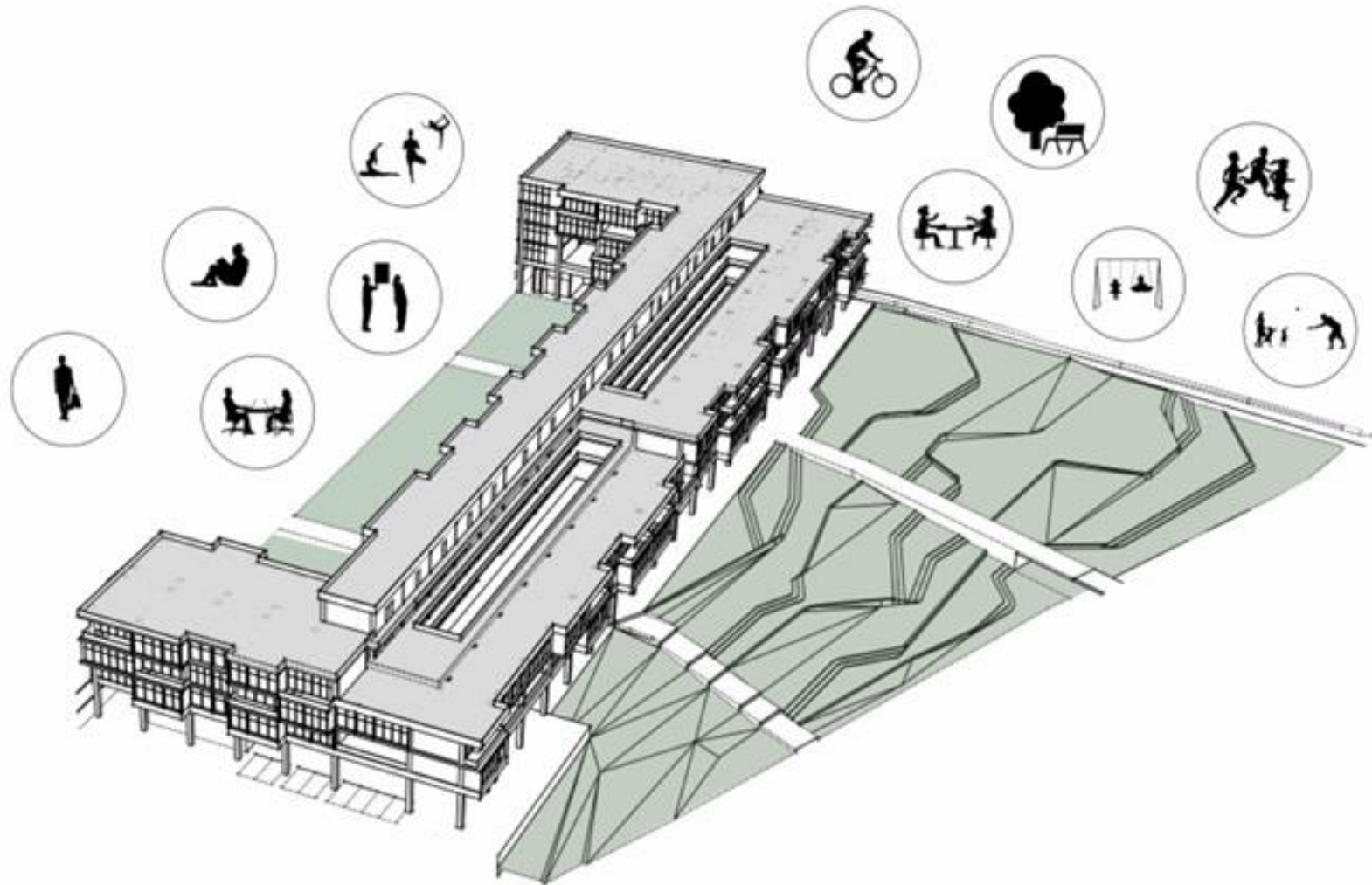
GÜNCEL VAZİYET
PLANI

TASARIM VAZİYET
PLANI

KAT ANALİZİ

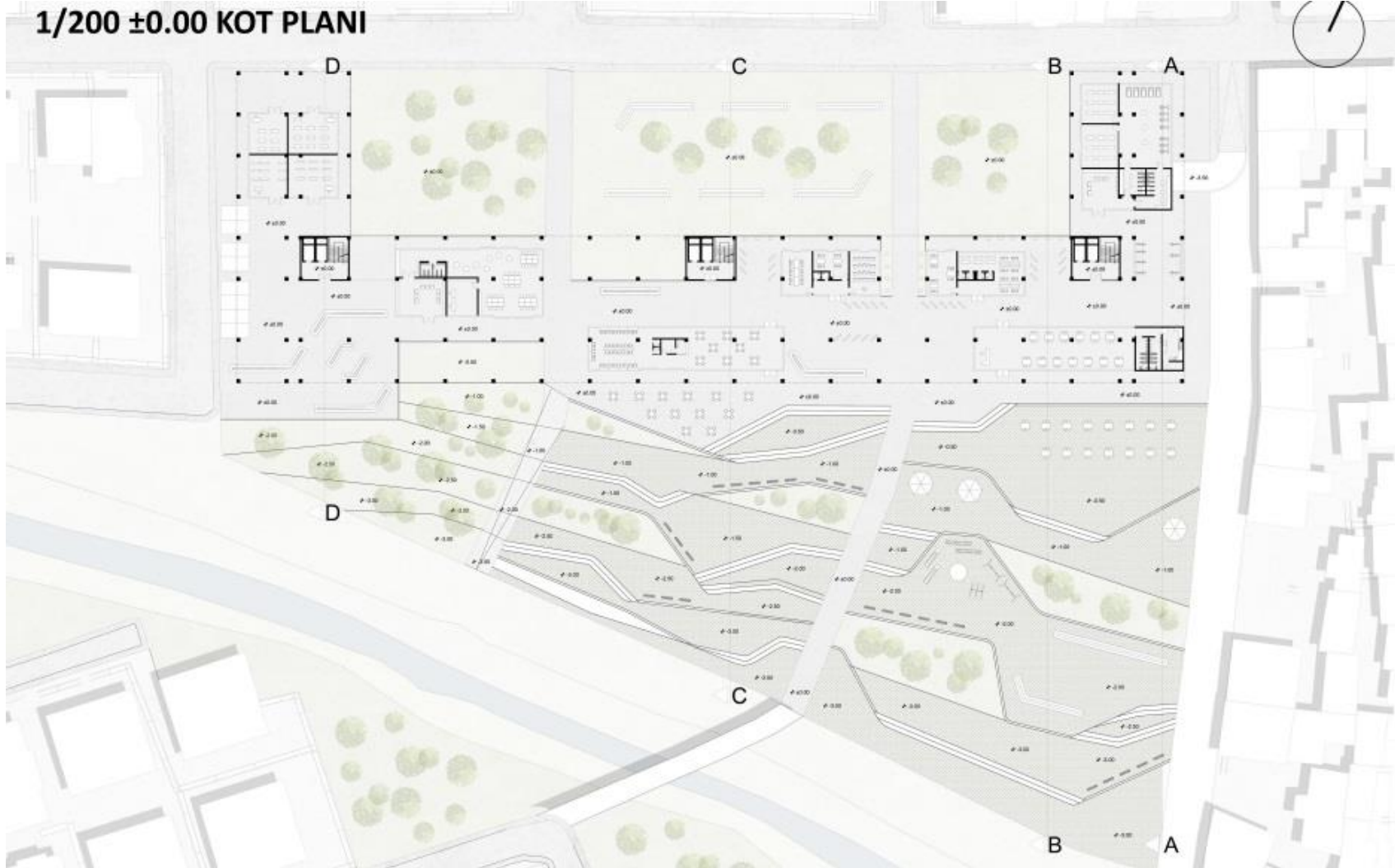
YOL ANALİZİ

Beren Baysal

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Beren Baysal

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Beren Baysal

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Fatma Erdem

YÜZEY 348

BOŞLUKLARIN İLİŞKİLERİ

Porsuk Nehri kıyısında yer alan ve omurga formunda tasarlanan bu yapı, doğayla bütünleşen ve mekânsal etkileşimi artıran yaratıcı bir mimari çözüm sunuyor. Yapının ana konsepti, genişleyen yüzey alanları yaratma fikrini temel alıyor. Bu fikir, hem yapının formunu hem de kısıtlı alan etkileşimini belirliyor. Yapının 358 metre boyunca uzanan formu, nehir kenarındaki lineer bir omurga gibi düşünüldü. Ancak, geleneksel bir duvar ya da sınırlı yerle, boşluklu ve geçirgen yapı sayesinde çevreye açılan, davetkar bir alan sunuyor.

Yapının temel özelliği, yeryüzü ve su arasındaki sınır bölgesinde bir denge oluşturmaktır. Bu denge, doğayı ve insan etkileşimini göz önünde bulundurularak tasarlandı. Boşluklu yapısı, sınırlı bir bariyer olmaktan çıkarak geçirgen ve davetkar hale getiriyor. Yapının formu, suyun akışkanlığı ve çevredeki doğal unsurlarla uyumlu bir dil oluşturuyor. Bu sayede, nehirle görsel ve fiziksel bir bağlantı kurmak amaçlanıyor. Yüzeyinin artan genişliği, hem kullanıcının suya olan temasını güçlendiriyor hem de yapı çevresinde dinamik bir sosyal alan yaratıyor.

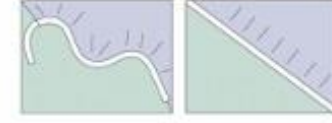
Formun organik yapısı, nehrin akışı ve doğanın kıvrımlarını yansıtarak yapının statik bir obje olmaktan çok, doğal bir sürecin parçası gibi algılanmasını sağlıyor. Yapı boyunca yer alan boşluklar, kullanıcının doğal ışık, hava ve su ile buluşmalarına mümkün kılıyor. Bu tasarım, doğa ile mimari arasında sürdürülebilir bir bağ kurarken, kent yapısına katkıda bulunan aktif bir kamusal alan oluşturuyor. Ayrıca, bu geçirgen yapı sayesinde ziyaretçiler sadece nehir kenarında vakit geçirmekle kalmıyor, aynı zamanda suyun ritmini hissedebiliyor ve yapının bir parçası olabiliyor.

Tasarımın ana unsurlarından biri de, kentsel ve doğal mekân arasında örnek bir geçiş sağlayan "omurga" formunun, çevreyle etkileşim kurma biçimi. Modüler yapı sayesinde farklı kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verebiliyor. Bu modüller, sosyal ve kültürel etkinlikler için alanlar oluştururken, suya yakın ya da uzak noktalarda farklı deneyimler sunuyor. Yapının iç ve dış mekânları, çevresiyile sürekli bir diyalog halinde olarak kullanıcıların davet eden, sınırlı ve kapsayıcı bir atmosfer sağlıyor.

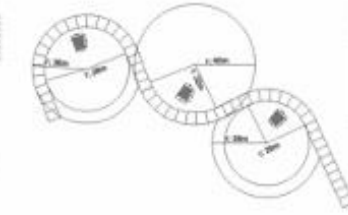
ARAKESİT-YÜZEY ALANI

KENTSEL MEKAN DOĞAL MEKAN SINIRI

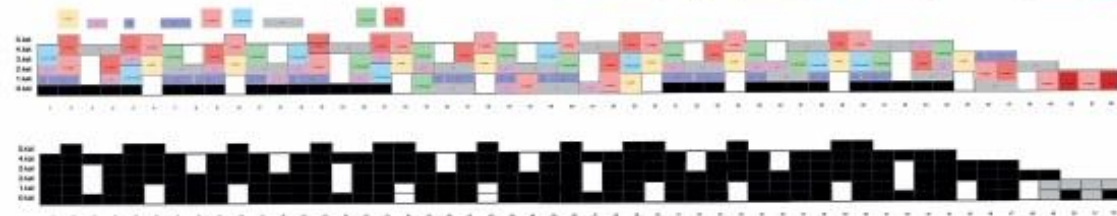
İKİ YÖNE DE ARTTIRILAN YÜZEY ALANI

FORMUN VAR OLUŞU VE BİRLERİN NİTELİKLERİ

KONUT TİPLERİ										
	3+0	3+1	1+3 (1+3)	2+1	2+2	2+3	2+3	2+3	2+3	2+3
1. Kat	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Kat	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
3. Kat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Kat	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Kat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM	11	1	0	1	0	0	0	0	0	0

YERLEME	
ALAN	11
SANIRI	07
TOPLAM	18

SİRKÜLASYON ELEMANLARI VE YAPI İLİŞKİSİ

TEKRAR TEKRAR ORGANİZE EDİLEBİLEN STRÜKTÜR VE KONUT BİRLERİ

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Fatma Erdem

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Fatma Erdem

Fatma Erdem

+0.00 KOT PLANI
ÖLÇEK 1:200

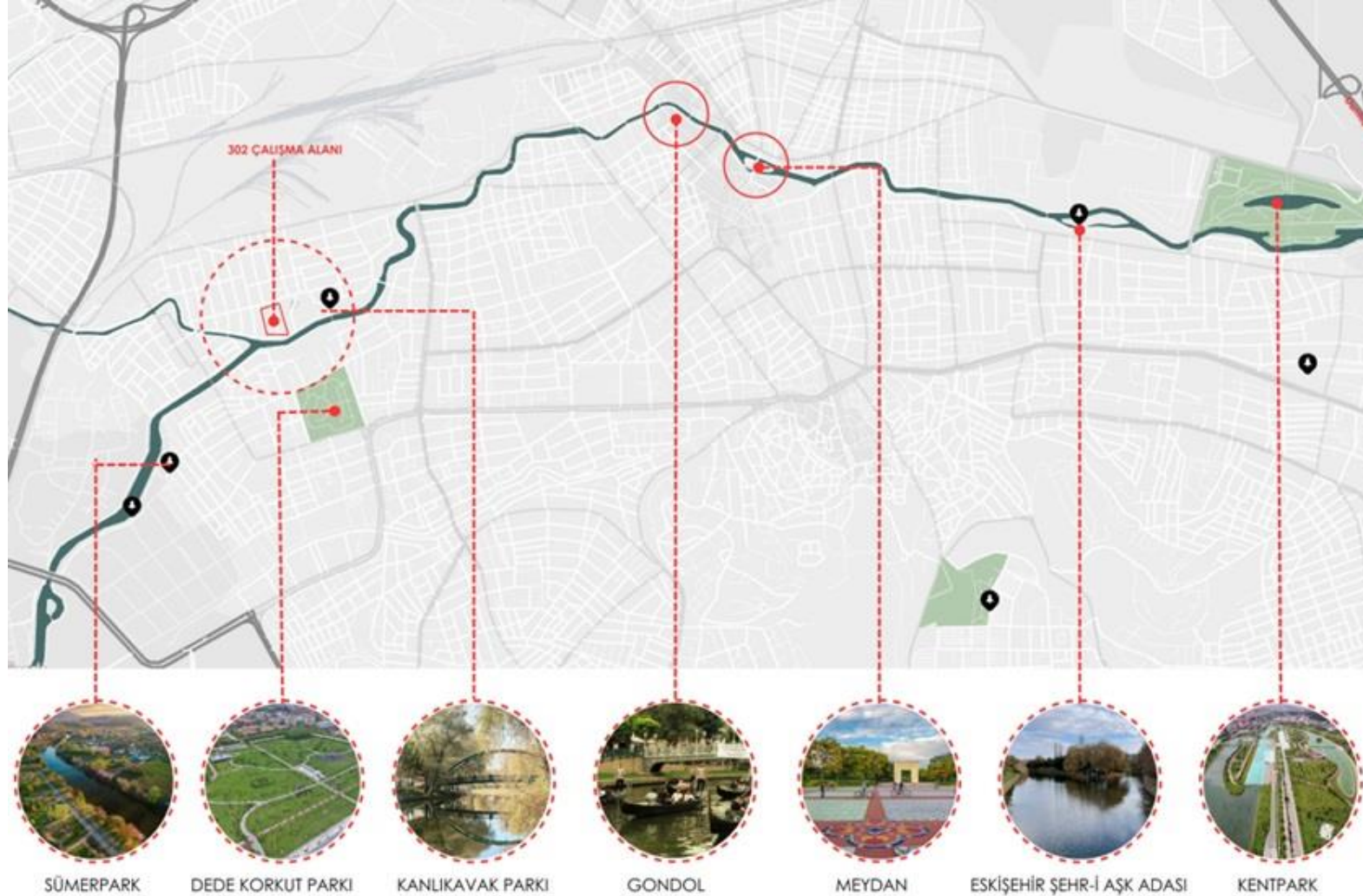
Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Fatma Erdem

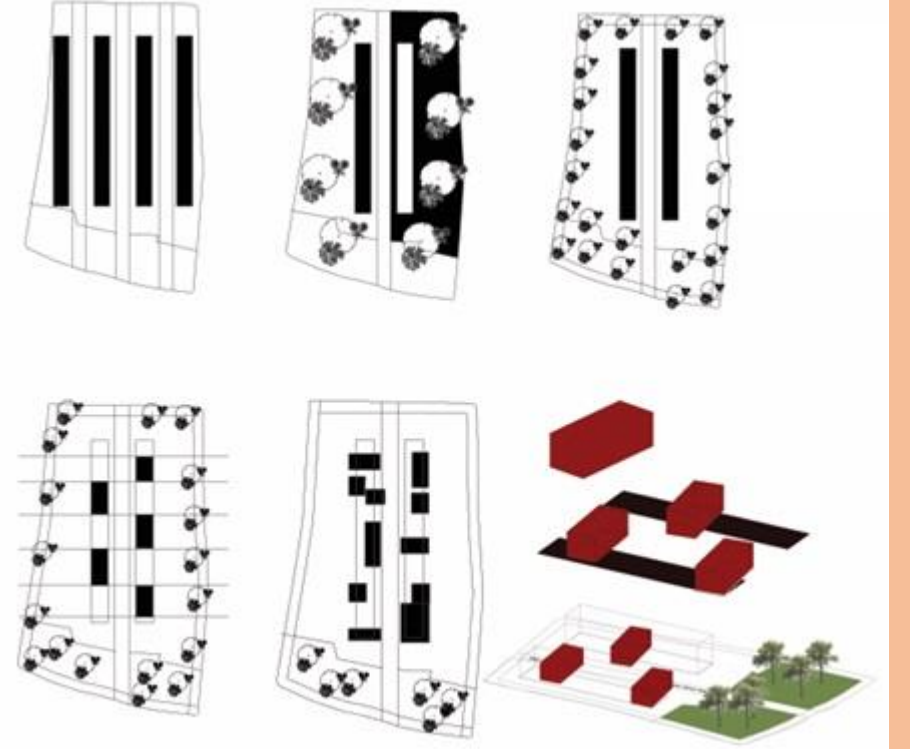
Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Yeşim Soysal

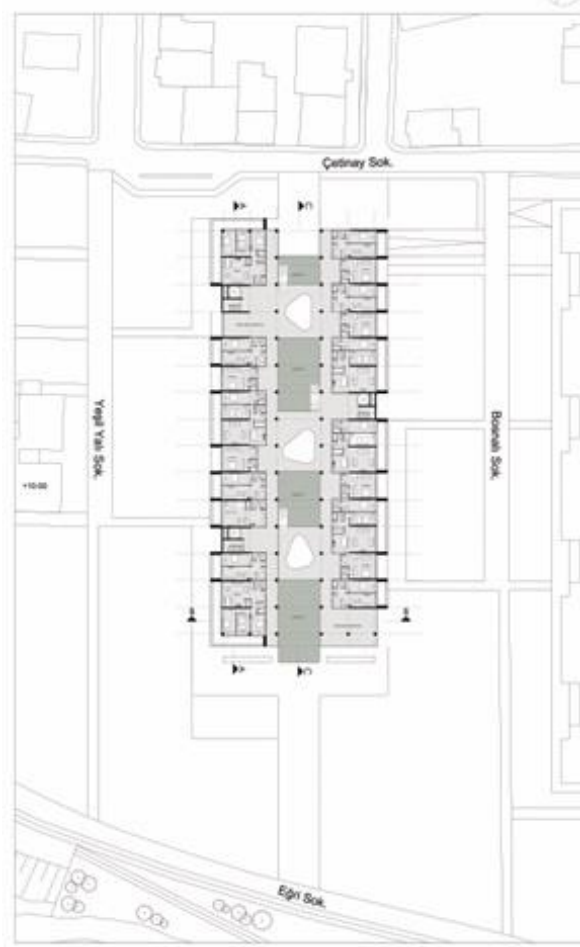
Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Yeşim Soysal

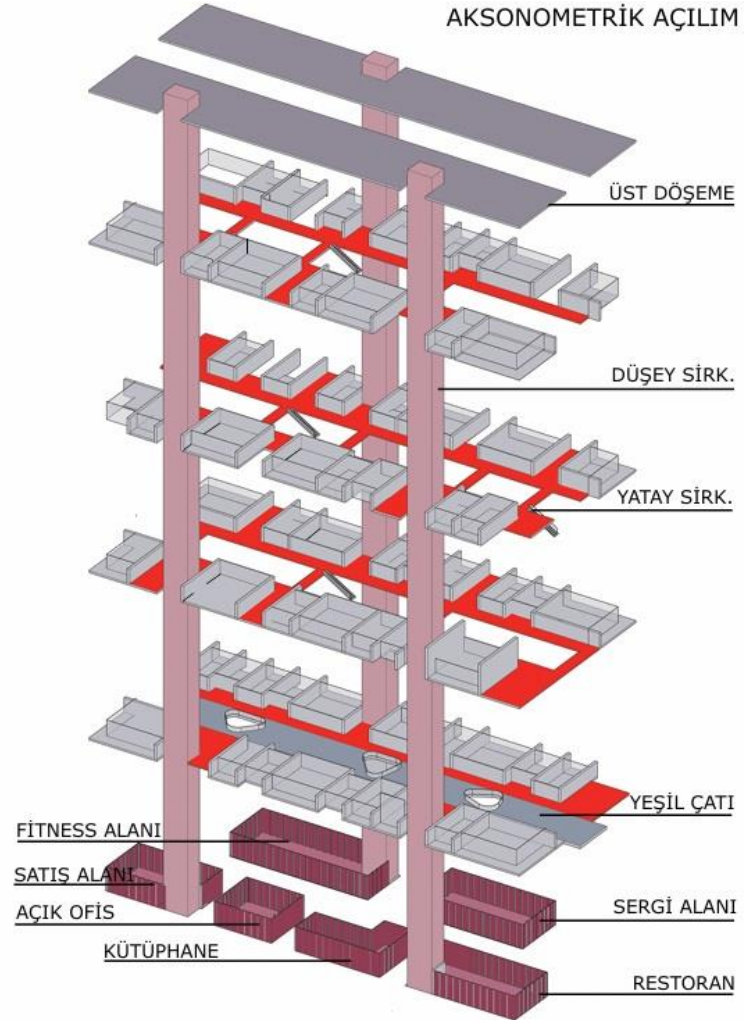
Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Yeşim Soysal

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Yeşim Soysal

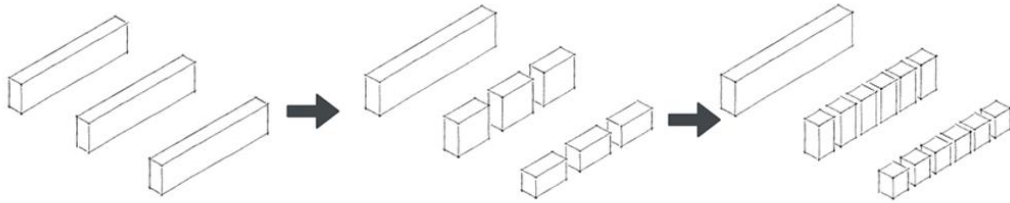
Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Ömer Faruk Karataş

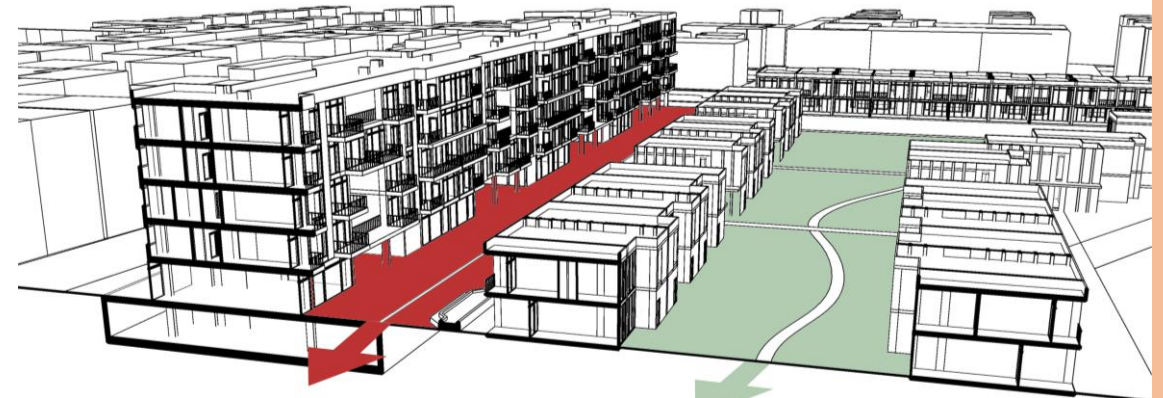

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Ömer Faruk Karataş

"Yoğun yapı dokusundan yeşil dokuya doğru akışkan bir şekilde çözülerek parçalanan kütle."

kamusal bağlantı aksı

yeşil doku

Sosyal Konut: Eskişehir, Porsuk Çayı Kenarında

Ömer Faruk Karataş

